

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 75
від 14 липня 2021 року

**Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України
щодо військової освіти та науки”
(реєстр. № 5641 від 09.06.2021)**

Комітет з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України Д. Разумкова розглянув проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки” (реєстр. № 5641 від 09.06.2021), поданий народним депутатом України Верещук І.А. та іншими народними депутатами України, та зазначає наступне.

Метою прийняття проекту Закону, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є «вдосконалення освітнього процесу та наукової і науково-технічної діяльності у вищих військових навчальних закладах (зкладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання), військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, військових наукових установах, підвищення якості підготовки військових фахівців».

Законопроектом пропонується внести зміни до Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту” та “Про наукову і науково-технічну діяльність”. Зокрема, пропонується надати особливі повноваження державним органам, до сфери управління яких належать вищі військові навчальні заклади (ВВНЗ), військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти (ВНП ЗВО) та наукові установи (НУ), в частині управління цими закладами та установами, встановлення прав та обов’язків науково-педагогічних, наукових працівників, вимог до нормативів чисельності здобувачів освіти на одну посаду науково-педагогічного працівника у відповідних закладах освіти, особливостей відображення інформації про них в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, визначаються нові рівні військової освіти, а також узгоджуються норми зазначених законів зі спеціальними законами України у сферах національної безпеки і оборони.

Автори законопроекту звертають увагу, що зміни до Закону України “Про вищу освіту” щодо надання особливих повноважень державним органам, до

сфери управління яких належать зазначені заклади освіти, дозволять підвищити ефективність підготовки кадрів для потреб сил оборони завдяки:

комплектуванню посад керівного складу та науково-педагогічних працівників у ВВНЗ та ВВП ЗВО військовослужбовцями з досвідом проходження військової служби та бойовим досвідом;

визначенню переліку спеціалізацій та змісту освітніх програм підготовки військових фахівців у суворій відповідності з потребами комплектування військових посад у Збройних Силах України та інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях;

збереженню досвідченого науково-педагогічного складу ВВНЗ та ВВП ЗВО через регулювання нормативів чисельності здобувачів освіти на одну посаду науково-педагогічного працівника за високотехнологічними та малочисельними спеціальностями підготовки.

Зміни до Закону України “Про освіту” передбачають внесення такої спеціалізованої освіти як професійна військова освіта, яка здобувається у неформальній освіті за освітніми програмами для вдосконалення професійного рівня військового фахівця і забезпечення виконання службових (бойових) функцій, встановлюють тактичний, оперативний та стратегічний рівні військової освіти з метою реалізації вимог положень ст. 15 Закону України “Про національну безпеку України” щодо визначення засад військової кадрової політики та підготовки кадрів для виконання заходів оборонного планування в силах оборони, спільних дій у міжвідомчих органах військового управління за процедурами планування і ухвалення військових рішень стандартів НАТО, а також узгоджують норми зазначеного Закону зі спеціальними законами України у сферах національної безпеки і оборони.

Зміни до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” розширюють повноваження державних органів, до сфери управління яких належать військові наукові установи, що дозволить, на думку авторів законопроекту, підвищити ефективність наукової та науково-технічної діяльності у Збройних Силах України та інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, зокрема, шляхом розширення вимог до відбору та підготовки наукових кадрів вищої категорії, у тому числі й в ад’юнктурі та докторантурі, з подальшим комплектуванням посад наукових працівників найбільш досвідченими та підготовленими фахівцями.

Головне науково-експертне управління висловило щодо нього зауваження та пропозиції.

Зокрема, ГНЕУ звертає увагу на необхідності виправлення у проекті низки термінологічних вад, які можуть призвести до неоднозначного тлумачення та застосування правових норм, та необхідності техніко-юридичного вдосконалення законопроекту.

Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки рекомендує за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект за основу.

Міністерство освіти і науки України, в цілому підтримуючи ініціативи запропоновані законопроектом, пропонує врахувати такі пропозиції до нього:

- виключити пункт 2 частини першої розділу I законопроекту, яким передбачається доповнити статтю 6 Закону України “Про вищу освіту” частиною сьомою.

- пункт 6 частини першої розділу I законопроекту, яким вносяться зміни до пункту 6 частини першої статті 55 Закону України “Про вищу освіту”, пропонується викласти в такій редакції:

“6) пункт 6 частини першої статті 55 після слова “кафедри” доповнити словами “, його заступник, заступник начальника кафедри вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання) та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти”.

- у пункті 3 частини третьої розділу I законопроекту пропонується слова “про порядок обігу” замінити словом “з питань”.

- в абзаці першому пункту 3 розділу II законопроекту пропонується переглянути строки, в які необхідно привести акти Кабінету Міністрів України та відомчі нормативно-правові акти у відповідність до цього Закону.

Міністерство оборони України підтримує законопроект без зауважень.

Міністерство фінансів України та Міністерство юстиції України надають зауваження до законопроекту та пропонують його доопрацювати.

Не має зауважень та пропозицій до законопроекту **Міністерство економіки України,**

Міністерство внутрішніх справ України підтримує законопроект в запропонованій редакції.

Національна академія правових наук України підтримує актуальність і необхідність внесення відповідних змін та вважає, що законопроект може бути рекомендований до розгляду Верховною Радою України за умови врахування висловлених пропозицій.

НАПрНУ звертає увагу, що окремі положення законопроекту потребують уточнення та узгодження із нормами законодавства про військову службу, з положеннями законів України “Про національну безпеку України” та “Про оборону України”.

Потребує доопрацювання і термінологія проекту Закону з метою узгодження з чинним законодавством.

НАПрНУ пропонує врахувати пропозиції щодо змін до частини 5 ст. 35 Закону України “Про вищу освіту”, виклавши їх в такій редакції: “Керівництво військовим навчальним підрозділом (навчальним підрозділом із специфічними умовами навчання) закладу вищої освіти та факультетом (відділенням) вищого військового навчального закладу (закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання) здійснює начальник, який призначається у порядку, встановленому законодавством щодо проходження відповідного виду служби”.

Певних уточнень, на думку академії, потребують і пропозиції щодо змін до Закону України “Про освіту” в частині доповнення змісту статті 54 цього Закону новою частиною п'ятою щодо прав та обов'язків педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу закладів спеціалізованої освіти військового профілю, які відповідно до проекту визначаються спеціальними законами.

Національна академія наук України підтримує прийняття законопроекту, висловлюючи по суті ті ж самі зауваження, які наведені у висновку Національної академії правових наук України.

Представництва НАТО в Україні підтримує законопроект і вважає, що у разі його прийняття, він покращить систему військової освіти в цілому та підтримає подальше впровадження стратегічного курсу України на шляху до євроатлантичної інтеграції.

На засіданні підкомітету з питань вищої освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій 30.06.2021 р. розглянуто проект Закону № 5641 та прийнято рішення про його підтримку у першому читанні.

Обговоривши інформацію голови підкомітету з питань вищої освіти Ю.Гришиної з цього питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій вирішив:**

1. Згідно з пунктом першим частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки” (реєстр. № 5641 від 09.06.2021), поданий народним депутатом України Вере-щук І.А. та іншими народними депутатами України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову підкомітету з питань вищої освіти Комітету з питань освіти, науки та інновацій Ю. Гришину.

3. Контроль за виконанням рішення Комітету покласти на Голову Комітету Сергія Бабака.

Голова Комітету

Сергій Бабак